

המתח בין יהודי הגולה ליהודי ארץ ישראל

הרב יעקב מדן (שיעור מס' 167)

ד' בן גוריון, במערכה א', 1950, עמ' 249 (ג' הכהן, מה לאומי בביטחון הלאומי, עמ' 146)

אילו הועמדה בפניי השאלה: מדינה יהודית בכל מערב ארץ ישראל תמורת הסתלקות מזכותנו ההיסטורית על ארץ ישראל כולה- הייתי דוחה את המדינה. אין רשות לשום יהודי לוותר על זכות העם היהודי בארץ. אין זו מסמכותו של שום יהודי. אין זה מסמכותו של שום גוף יהודי. אין זו מסמכותו של העם היהודי כולו החי איתנו היום לוותר על איזה חלק שהוא בארץ. זוהי זכות האומה לדורותיה.

ברכות דף סג עמוד א

כשירד חנינא בן אחי רבי יהושע לגולה היה מעבר שנים וקובע חדשים בחוצה לארץ. שגרו אחריו שני תלמידי חכמים רבי יוסי בן כיפר ובן בנו של זכריה בן קבוטל. כיון שראה אותם, אמר להם: למה באתם? אמרו ליה: ללמוד תורה באנו. הכריז [עליהם]: אנשים הללו גדולי הדור הם, ואבותיהם שמשו בבית המקדש, כאותה ששנינו: זכריה בן קבוטל אומר: הרבה פעמים קריתי לפניו בספר דניאל. התחיל הוא מטמא והם מטהרים, הוא אוסר והם מתירים. הכריז עליהם: אנשים הללו של שוא הם, של תהו הם. אמרו לו: כבר בנית - ואי אתה יכול לסתור, כבר גדרת - ואי אתה יכול לפרוץ. אמר להם: מפני מה אני מטמא ואתם מטהרים, אני אוסר ואתם מתירים? - אמרו לו: מפני שאתה מעבר שנים וקובע חדשים בחוץ לארץ. אמר להם: והלא עקיבא בן יוסף היה מעבר שנים וקובע חדשים בחוץ לארץ? - אמרו לו: הנח רבי עקיבא, שלא הניח כמותו בארץ ישראל. אמר להם: אף אני לא הנחתי כמותי בארץ ישראל. - אמרו לו: גדיים שהנחת נעשו תישים בעלי קרנים, והם שגרונו אצלך, וכן אמרו לנו: לכו ואמרו לו בשמנו: אם שומע - מוטב, ואם לאו - יהא בנדוי. ואמרו לאחינו שבגולה: אם שומעים - מוטב, ואם לאו - יעלו להר, אחיה יבנה מזבח, חנניה יגן בכנור, ויכפרו כולם ויאמרו: אין להם חלק בא--לוהי ישראל. מיד געו כל העם בבכיה ואמרו: חס ושלום! יש לנו חלק בא--לוהי ישראל. וכל כך למה? - משום שנאמר כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים.

מכתבם של חכמי בבל לחכמי ארץ ישראל בימי מחלוקת רס"ג ובן מאיר (ח"י בורנשטיין, מחלוקת רס"ג ובן מאיר, עמ' 73)

"הראשונים היו שולחין ודורשין מרבתינו שלארץ ישראל קביעת חודשים שנה בשנה לפי שלא היו בקיאים בסדר העיבור כמותן. לפיכך היו כותבין אליהם. אבל מן שנים רבות כבר עלו כמה חכמים מבבל אל ארץ ישראל ודקדקו עם חכמי ארץ ישראל בסוד העיבור ופשפשו וחיפשו בו, עד שנתבוננו בו יפה יפה, וכבר הם קובעים חודשים בבבל זה שנים רבות לבדם, וכבר בכל השנים האלה עלה חשבונם אחד, לא נמצא ביניהם חילוף... הנה יש בישיבות זקנים שהגיעו לגבורות וגם הזקינינו מאד, ואין אחד מהם זוכר שהוצרכו אנשי בבל לשאול עיבור שנים וקביעות חדשים מארץ-ישראל, אלא אתם מנהג אבותיכם בידיכם, וגם אנחנו מנהג אבותינו בידינו... ואנחנו מעברים את השנים ברשות, לא השגנו גבול ולא שנינו מנהג, ולא הצרכנו עצמנו לבוא ולשאול קביעת המועדים מפיהם".